Posamezna številka stane 1 krono. Poštnina v državi SHS plačana

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s dostavljanjem na dom za celo leto 40 K, pol leta 20 K, za četrt leta 10 K, izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopošlja do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. —:— Telefon štev. 220. —:—

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredja „Zadr. tiskovnega društva“ dobivaja list brez posebne ročnine. — Uredništvo: Koroška cesta st. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Inseratom po dogovoru. Za vsakrstne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije se prosto. —:— Telefon st. 220. —:—

16. štev. Maribor, dne 21. aprila 1921. 55. letnik.

Naša prva zmaga.

Poraz „Samostojne“ in liberalne stranke pri občinskih volitvah.

Ze zadnjič smo na kratko omenili da bo naša stranka pri občinskih volitvah dosegla na celem Slov. Stajerju lepo zmago. Brez volitev že imamo večino občin v okrajih Slov. Bistrica, (ki prednjači celi naši ožji domovini), St. Lenart, Konjice, Ormož in Ljutomer. Slovensko ljudstvo je izreklo uničujočo obsodbo nad sleparsko „Samostojno in liberalno stranko. Samostojneži bodo imeli na celem Slov. Stajerju k večjemu 30—40 občin, liberalci sami nobene, socijalni demokrati in komunisti okoli 30—35. Ze danes so izgledi taki, da bo od 546 slovensko-štajerskih občin 400 naših občinskih odborov. Ce pomislimo, da ima Kmetska zveza oziroma Slovenska ljudska stranka že danes na celem Slov. Stajerju 160 občin brez volitev v svoji lasti, ker je v tolikih občinah vložena samo naša kandidatna lista.

Slovensko ljudstvo je obsodilo pred vsem izdajalsko Samostojno kmetijsko stranko. Po mnogih občinah kjer je pri volitvah v ustavotvorno skupščino dobila Samostojna več glasov kakor Kmetska zveza, sedaj ta stranka niti ni mogla sestaviti kandidatne liste. Pošteni ljudje se naravnost sramujejo besede „samostojnež“. Cisto naravno! Samostojna kmetijska stranka je delala pred volitvami s praznimi obljubami, a njeni poslanci in minister pa so se dali podkupiti od liberalcev in so nam v Beogradu prodali slovensko samoupravo srbijanskim in slovenskim demokratom. Samostojna glasuje v Beogradu za vlado, ki predpisuje ubogemu ljudstvu sedaj tako grozno visoke davke, ki glasuje po svojem ministru Puciju za mobilizacijo, vojno in kanone. „Samostojna“ podpira in je vstopila v vlado katera še do danes ni vrnila ljudstvu odvzetih 20%, katera je upeljala še — 17% davek na dedščine in poleg tega 5% desetka od prevzemanja kmetskih posestev. Ljudje pravijo: kdor je zadovoljen s temi težavami in krivicami, ki jih je sokriva „Samostojna“, tisti naj voli s „Samostojno“.

O liberalni stranki lahko zapojemo „Misere“. Niti ene občine ne bo imela ta stranka. Se celo v mestih zginjajo njeni pristaši kakor zginja spomladi sneg.

Nevarnejša je socijaldemokraška in komunistična stranka. A tudi ta ne bo dobila na Slov. Stajerju mnogo glasov. Delavsko ljudstvo vidi, da socijalni demokrati znajo pač dobro in sladko govoriti, a storili pa še niso za ljudstvo prav ničesar. Njihov voditelj Kristan se je dal sedaj od vlade podkupiti za Friderikove milijone.

Veseli smo, ko dobivamo tako ugodna poročila iz zelenega Slov. Stajerja. Prvi boj to je sestava kandidatnih list je končan. Sedaj pa povsod na delo, da vržemo ob tla izkoriščevalce ljudstva, izdajice slovenskega imena in krivce sedanjega slabega gospodarskega položaja: Samostojneže, liberalce in socijalne demokrate! Vsi v boj za zmago Slovenske kmetske zveze in Slovenske ljudske stranke!

Samostojno-demokratske dobrote za obč. volitve.

Občinske volitve so pred durmi in s kakimi dobrotami nas pitajo gg. demokrati in samostojni minister iz Belgrada? Ta gospoda razglaša, da bo povišala davke z ozirom na vedno naraščajoče državne potrebe, katere je zakrivil 120.000 milijonski nakup gg. Turkov in stroški za mobilizacijo, za katero je kot prvi glasoval samostojni minister Pucelj. Pa to še ni dovolj, da bodo demokrati in samostojni usilili kmetu še višje davke, ampak so že lopnili po kmetskem žepu z zvišanjem poštnih pristojbin, katerih nezaslišana višina nas bo začela osrečevati s 1. majnikom. Za eno navadno pisemsko znamko bo treba plačati od 1. maja kar 2 K, ako računamo še kuverto in papir, bo stalo pismo od 1. maja naprej 4 K. Odprta dopisnica bo prišla na 1 K, za rekomandiranje pisem se bo pa plačevalo še poleg navadne poštne znamke za 2 K še nadaljne 4 K. Seve, to so samo navadna pisma, od težjih pisem se zahteva znatno več. Od poštnih paketov do 5 kg se bo plačalo poštnine 20 K, od 5—10 kg 40 K, od 10—15 kg 60 K, od 15—20 kg 80 K. Iz teh podatkov je razvidno, da je demokratsko samostojna vlada v Belgradu povišala poštne pristojbine za 100 odstotkov. Doslej je bil kriv vse draginje in nesreč dr. Korošec po mnenju samostojnih; sedaj pa je zadel z glasovanjem za podraženje poštnih pristojbin minister Pucelj ne samo bogatejšega, ampak zadnjega bajtarja in viničarja, ki je prisiljen, da komu piše kako pismo, ali karto, ali pa da od pošlje kak paket. Tako grozno zvišanje poštnih pristojbin bo najbolj v živo zadelo nas Slovence, kjer se največ piše. Novi višji davki in za 100% zvišane poštne pristojbine, to je prav čedna liberalno samostojna agitacija za občinske volitve.

Ako odirajo liberalci in samostojni kmeta potom davkov in najpotrebnejših pristojbin, kjer le morejo, kako bi ga še le, ako bi se posrečilo tem nesmiljenim narodnim pijavkam se vriniti v naše občine! Kmetje, iz zgoraj navedenega je lahko uvideti, kaki prijatelji kmeta so liberalci in samostojni, ki so sedaj na najvišjih vladnih mestih. Ta gospoda tišči sedaj od ministrskih prestolov v občine, da bi i v teh privijala kmeta in mu [illegible] vala s svojo nepoštenostjo vedno večje občinske doklade.

Milijonski nakup turških glasov za liberalno samostojno vlado, nepotrebni stroški za mobilizacijo, višji novi davki in 100% povišanje poštnih pristojbin, vsa ta dejstva pridigujejo kmetu, da treba z liberalno samostojnim gospodarstvom pomesti pred izpred praga kmetske vlade in moči — občine! Ako nočeš kmet, da te odirata liberalec in samostojnež še potom občine kakor te potom beograjske vlade, potem si voli v občinski zastop može krščanske vesti, in prepričanja, kakor ti nudi kandidatna lista Kmetske zveze.

Na dan 28. novembra je zasleplieno kmetsko ljudstvo spuščalo krogljice v kravarsko škrinjico Samostojne in danes imamo od konstituantnih volitev vsaki dan naraščujoča bremena, ki grozijo kmetu z gospodarskim uničenjem. In ravno samostojni, ki so obetali, da bodo nastopali kot apostoli razbremenitve kmeta, ga danes te — kmetske izdajice najbolj odirajo s pomočjo ministrske oblasti.

Dneva 5. in 8. maja bosta zopet dneva, ko se bo kovala kmetska usoda pri korenini — občini. Ali bo tudi ta dva dni volil naš kmet tako nespametno kot je 28. novembra 1920? Mislimo, da ne, ker poročila o zmagi K. Z. pri občinskih volitvah govore že danes drugače!

Izvoz živine in mesa prepovedan.

Poslanci Samostojne zoper kmeta!

Liberalni listi poročajo, da je izvoz živine in mesa iz naše države zopet popolnoma prepovedan. Ta prepoved je naše kmete strašno zadela. Do sedajna suša je uničila travnike, da letos ne bo sena. Kmetje nimajo zadosti krme za svojo živino. Zato so prisiljeni prodati živino, ker je ne morejo preživeti, kajti krme pri sedajni visoki ceni ne morejo kupovati. Kmetje so bili radi tega zelo veseli, ko je vlada na dreganje poslancev Kmetske zveze dovolila izvoz živine. Kakor hitro je bil izvoz živine dovoljen, so poskočile cene živini, tako da je kmet dobil živino malo boljše plačano.

Komaj pa je postal samostojni poslanec mesar Pucelj minister za poljedelstvo, se je začelo delati proti izvozu živine. Mesarji so zborovali na več krajih ter povsod zahtevali, da se prepove izvoz živine. Mesarji trdijo, da so cene živini previsoke, da ne morejo dobiti živine, da radi tega ne morejo preskrbeti mestnega prebivalstva z mesom. V Ljubljani so mesarji eno nedeljo celo „štrajkali“ in niso hoteli pripeljati mesa na trg. Ker so torej mesarji na ves glas kričali, da jih bo konec, ako se ne zapre izvoz živine, je mesarski prijatelj in tovariš poljedelski minister gospod mesar Pucelj uslišal njihovo vpitje in vlada je prepovedala izvoz živine in mesa na ljubo mesarjem ter s tem grozno udarila kmeta. Če bi bil poljedelski minister mož na svojem mestu, bi moral neumorno delati na to, da ostane izvoz živine prost posebno letos, ko ni krme. Če ni krme, ne preostane kmetu nič drugega, kakor da živino proda, ki je ne more prehraniti. Dobi pa za živino samo takrat nekaj več, če je izvoz živine prost. Ce pa je meja zaprta, če bodo kmetje živino ponujali in mesarje prosili, da jim jo odkupijo, bo cena padla na 10 K in še nižje pri 1 kilogramu.

Pa še drug vzrok je, zakaj je minister. Samostojne stranke, mesar Pucelj, prepovedal izvoz. Samostojni poslanci in njihovi prijatelji okrog „Ekonoma“ in „Kmetijskega lista“ imajo popolnoma prazne kase in rabijo denar. Vstopili so v vlado in glasujejo za vlado, če tudi je proti kmetskim koristim, samo za to, da jim vlada plača dolgove, ki jih imajo pri svojih podjetjih. „Ekonom“ je svojčas delil koruzo po znižani ceni, da je s tem lovil kmetske glasove za Samostojno pri zadnjih volitvah. Pri tej koruzi pa se je globoko zadolžil in zdaj mora vlada plačati te dolgove. Tako torej kmetje, ki niso dobili nič „samostojne“ koruze, s svojimi davki pomagajo plačevati koruzo, katero so dobili in jedli podkupljeni samostojneži.

Samostojneži pa rabijo še več denarja za svoje žepe, pa tudi za agitacijo. Tega si morajo prislužiti. In najložje se zasluži denar z izvoznicami, to samostojneži dobro vedo. A če je izvoz živine prost, potem ni treba izvoznic za živino. Zato se mora meja za živino zapreti. Kdor hoče zdaj živino izvažati, mora imeti dovoljenje od vlade ali z drugimi besedami: imeti mo-

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

In zopet me je stisnil za roko, da sem skoraj omedlel.

Tako zelo sem se bal slepega berača, da sem čisto pozabil na svoj veliki strah pred kapitanom, odprl sem vrata v sobo in s tresočim glasom zaklical, kar mi je naročil tujec.

Ubogi kapitan je dvignil oči -- in na en mah ga je zapustila pijanost in čisto trezen je strmel v slepca. Na lice mu je stopil strah in mrtvaška onemoglost. Zganil se je, kot da bi hotel vstati, pa ne verjamem, da je še imel za to dovolj moči v sebi.

„Ostani, Bill, kjer si!“ je rekel berač. „Vidim sicer nič, pa zato tem bolje slišim, in če bi tudi samo le s prstom mignil. Opraviti imamo s teboj. Stegni svojo levico! Fant, vzemi njegovo levico in jo približaj moji desnici!“

Ubogala sva ga do pičice in videl sem, da je slepi berač dal nekaj kapitanu v dlan, ki jo je pa koj močno stisnil.

„To je torej poskrbljeno!“ je rekel tujec. Spustil me je in se z neverjetno spretnostjo in naglico izmuznil iz sobe in skozi vrata na cesto, kjer se je enakomerni tap-tap njegove palice že kmalu izgubil v daljavi.

Obstal sem nepremično in minilo je nekaj časa, preden sva se s kapitanom spet zavedla. Končno sem spustil njegovo roko, ki sem jo ves čas držal.

Pozorno je pogledal v dlan.

„Ob desetih!“ je vzkliknil. „Se imam čas, da jim zagodem.

In skočil je na noge.

Pa omahnil je, se zgrabil za vrat, obstal za trenutek, zopet omahnil in nato s polglasnim zadušenim krikom zviškoma padel po tleh.

Skočil sem k njemu in hitro klical mater.

Prepozno! — Zadela ga je kap in mrtev je bil.

Čuden pojav in nerazumljiv! — Nikoli nisem čutil prijateljstva do tega človeka, četudi se mi je zadnji čas smilil. Ko pa sem ga videl mrtvega, so se mi vlile solze.

Dvojno smrt sem doživel v kratkih dneh in spomin na prvo je bil še svež v moji duši.

IV.

Po kapitanovi smrti sem nemudoma povedal materi, kar mi je zaupal pred par dnevi. Morebiti bi bilo bolje, da sem jej povedal že prej.

Najin položaj je bil vsekako težaven. Mož je imel denar zgoraj v svojem zaboju, dolga pa je tudi mnogo napravil v gostilni, zato je nekaj njegove zapuščine po vsej pravici šlo nama. Ampak dvomil sem, da bodo kapitanovi tovariši, ki so se gotovo potikali kje tod v bližini — vsaj Crni pes in slepi berač nista mogla biti daleč, — voljni odstopiti nama za kapitanove dolgove del denarja, ako bi dobili njegov zaboj v roke.

Treba jih je bilo prehiteti. Pa kako? Ce bi jezdil k zdravniku, kakor mi je naročil kapitan, bi mati ostala sama in brez pomoči. Na to torej ni bilo misliti. Sploh se nama je zdelo še celo prenevarno, da bi ostala čez noč v samotni gostilni. Najmanjši šum je naju plašil. Vsak trenutek sva mislila, da čujeva korake na cesti in če sem se spomnil na mrtvega kapitana, ki je ležal v gostilniški sobi, in na odurnega slepca, ki se je skrival kje blizo vsak čas pripravljen, da se vrne, bi se bil najrajši skrit od strahu pod kožo, kakor pravijo. Nekaj je bilo treba ukreniti in sklenila sva nazadnje, da odideva oba in poiščeva pomoči v bližnji vasi.

Rečeno, storjeno. Gologlava, kakoršna sva bila, sva pohitela na cesto ven v večerni mrak in mrzlo meglo.

Vas je ležala par sto metrov proč od nas za bližnjim gričem in v nasprotni smeri s tisto, odkoder je prišel slepi berač in kamor se je po vsej verojetnosti spet vrnil. Hitela sva po cesti, od časa do časa sva se ustavila, da bi prišla k sapi, in sva poslušala. Pa nič ni bilo čuti, le morje je nalahno butalo ob skale in vrani so krokali v gozdu.

Luči so že prižigali v vasi, ko sva pribežala do prvih hiš, in nikoli več ne bom pozabil, kako prijetno mi je dela rumenkasta svetloba, ki se je sipala iz vrat in oken ven v temo, in kako sem se čutil pomirjenega, da — sem spet med ljudmi. Pa kmalu sva spoznala, da je bila ta tolažba tudi edina pomoč, ki sva jo dobila v vasi.

(Dalje prih.)